

[Aksel Larsen.]

fuldstændig ukendte, temmelig fantastiske forhold, man her byder folketetinget, og det er noget ufatteligt, at de, der har ansvar for denne situation, samtidig — jeg sigter naturligvis i særlig grad til det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard — i tide og utide råber op om, at dette er i overensstemmelse med demokratiets grundsætninger, og at det er i den nye forfatnings ånd, og hvilke smukke udtryk man iøvrigt kan bruge.

Må jeg forresten her gøre et sidespring endnu, da jeg er kommet til at nævne det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards navn. Han sagde heroppe for lidt siden, at det var udmærket, at vi havde undgået at få et valg, for en valgkamp ville afbryde lovgivningsarbejdet i 2—3 måneder, og det eneste sikre resultat af et valg ville være, at under valgkampen var modsætningerne blevet uddybet, så samarbejdsmulighederne efter valget var mindre end før. Er dette virkelig det ærede medlems mening? Så vil det altså sige, at det ærede medlem principielt er modstander af valg, for hvert eneste valg medfører jo en valgkamp, hvor man naturligvis, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard her gjorde, kan sige, at så uddybes modsætningerne. Jeg er ikke så sikker på, at et valg ville få sådanne følger, og jeg tror i grunden, det ville være ganske nyttigt, om befolkningen fik lov til at sige sin mening på en eftertrykkelig og for parlamentarikerne mærkbar måde. Jeg tror det, for selvom man ikke er og ikke kan være i tvivl om befolkningens mening eller om befolkningsfærtallets mening, viser de lovforslag, man her vil gennemføre, at den tager man intet hensyn til.

Man har været ude for mange besøg af deputationer her i folketetinget; der er kommet skriftlige og mundtlige henvendelser i snesetal eller i hundredtal, og det er mig ikke bekendt, at nogle af disse henvendelser har anbefalet de foranstaltninger, man nu vil gennemføre. Derimod er det mig bekendt, at de fleste af disse henvendelser direkte er gået imod dem, og en hel del af dem har foreslået andre foranstaltninger på linie med den politik, vi har gjort os til talsmænd for. Dette har man ikke taget hensyn til, og derfor forekommer det mig lidt stærkt,

at man så samtidig forsvarer forliget med, at det gælder om at skynde sig, og at det ville være så kedeligt, hvis vælgerne kom til at sige deres mening.

Men tilbage til den del af kriseforliget, som vi altså ikke ved ret meget om, og som man ikke synes villig til at give os oplysninger om, nedsættelsen af militærudgifterne. Jeg går ud fra, at der bliver nogen nedsættelse af militærudgifterne, jeg ved som sagt ikke hvor meget; jeg ved ikke, hvor reelt det er, og jeg ved ikke, hvor længe det skal virke frem i tiden; men nogen nedsættelse bliver der vel. Det er tankevækkende, at da regeringen kom med sit kriselovforslagskompleks, erklærede den utvetydigt, at den ønskede ikke at spare på militæret; på det område skulle der ikke skæres ned; der skulle spares på omtrent alle mulige andre områder, men ikke på militæret.

For at få kriseforliget med de radikale har man måttet gå ind på visse besparelser, også på en nedsættelse af tjenestetiden, som synes lidt mere reel end den, regeringen bebudede i sommer. Det er tankevækkende, at det ikke er socialdemokratiet eller den socialdemokratiske regering, der har taget initiativ til besparelserne på dette område, men at de altså skal presses dertil under forhandlingerne af et borgerligt parti, som ganske vist har muligheder for at øve dette pres på regeringen ikke alene i kraft af den talmæssige situation her i folketetinget, men også og navnlig i kraft af, at et overvældende folkeflertal kræver militærudgifter og tjenestetid sat ned. Men samtidig har man selvfølgelig lov til at grunde lidt over, hvorfor de radikale, der jo må være tilhængere af langt mere vidtgående reformer på dette område, lader regeringen slippe så billigt. Det viser sig jo, at regeringen i høj grad var til at forhandle med, og det er en åben hemmelighed her i denne sal, at socialdemokratiets ledende folk, da forliget var en kendsgerning, trak vejret lettet og sagde: vi havde ikke troet, vi slap så billigt; vi havde ikke troet, vi kunne nøjes med så små militære nedskæringer, men når de radikale ikke forlangte mere, kan vi være glade for det.

Hvorom alting er, så er det altså nu fastslået, at militærudgifter og tjenestetid kan sættes ned, det har vi hidtil fået at vide